

Prisutvecklingen för mobiltelefoni och bredband

PTS prisrapport 2018

Prisutvecklingen för mobiltelefoni och bredband
PTS prisrapport 2018

Rapportnummer
PTS-ER-2018:25

Diarienummer
18-24485

ISSN
1650-9862

Författare
Andreas Wigren, Olov Enström, Elisabeth Häggquist

Post- och telestyrelsen
Box 5398
102 49 Stockholm

08-678 55 00
pts@pts.se
www.pts.se

Innehåll

Sammanfattning	5
Summary	7
1 Inledning	9
1.1 Bakgrund	9
1.2 Avgränsningar	9
1.3 Definitioner	9
1.3.1 Fast bredband	9
1.3.2 Mobilt bredband	9
1.3.3 Mobila samtals- och datatjänster	10
2 Metod och material	11
2.1.1 Källor till osäkerhet	11
2.2 Fast bredband	11
2.2.1 Prisuppgifter	11
2.2.2 Urval av operatörer	11
2.2.3 Urval av abonnemang	12
2.3 Mobiltjänster	12
2.3.1 Prisuppgifter	12
2.3.2 Urval av operatörer	13
2.3.3 Urval av abonnemang	13
3 Resultatredovisning	14
3.1 Vad får konsumenten för pengarna?	14
3.1.1 Fast bredband	14
3.1.2 Mobilt bredband	14
3.2 Tjänster och erbjudanden	15
3.2.1 Innehållstjänster	16
3.2.2 Spara oanvänd data	16
3.2.3 Delad datapott	16
3.2.4 Mobilsurf inom EU	16
3.2.5 Abonnemang utan bindningstid	17
3.2.6 Byta mobil under bindningstiden	17
3.2.7 Rabatterade abonnemang	17
3.3 Konsumentaspekter	17
3.4 Priser på fast bredband	18
3.4.1 Priser på abonnemang med 100 Mbit/s	19
3.4.2 Priser på abonnemang med 1 Gbit/s	21
3.4.3 Gruppanslutningar	23
3.5 Sampaketerade tjänster	24
3.5.1 Vad menas med sampaketering?	24
3.5.2 För- och nackdelar med sampaketering	25
3.6 Priser på mobilt bredband	25
3.6.1 Användarmönster	25
3.6.2 Prisutvecklingen 2015-2018	25
3.6.3 Intäktsutveckling för mobilt och fast bredband	27
3.7 Priser på mobila samtals- och datatjänster	28
3.7.1 Användarmönster	28
3.7.2 Prisutveckling 2015-2018	28
3.7.3 Pris per Gbyte	30
3.7.4 Internationell roaming	31
3.7.5 Intäktsutveckling för mobilabonnemang	33
Bilagor	35

Bilaga 1 Undersökta tjänsteportaler	35
Litteratur	38

Figurer

Figur 1 Hur länge räcker datamängden?	15
Figur 2 Pris på abonnemang med 100 Mbit/s (10 Mbit/s uppladdning)	20
Figur 3 Pris på abonnemang med 100 Mbit/s (symmetriskt)	21
Figur 4 Pris på abonnemang med 1 Gbit/s (100 Mbit/s uppladdning)	22
Figur 5 Pris på abonnemang med 1 Gbit/s (symmetriskt)	23
Figur 6 Prisutveckling för abonnemang på mobilt bredband	27
Figur 7 Genomsnittlig intäkt från abonnemang på mobilt och fast bredband	28
Figur 8 Prisutveckling för abonnemang på mobila samtals- och datatjänster	29
Figur 9 Pris per Gbyte för abonnemang på mobila samtals- och datatjänster	31
Figur 10 Intäkter från privata mobilabonnemang: fasta och rörliga avgifter	34

Sammanfattning

PTS prisrapport 2018 beskriver utvecklingen för elektroniska kommunikationstjänster i Sverige utifrån ett pris- och konsumentperspektiv. Rapportens huvudfokus ligger på fast bredband, mobilt bredband samt mobila samtals- och datatjänster.

Fast bredband

I årets prisrapport har PTS jämfört abonnemang på fast bredband utifrån prisuppgifter insamlade från drygt 100 tjänsteportaler där konsumenter kan välja mellan olika operatörers erbjudanden. Portalerna är knutna till privata och kommunala bredbandsnät ("stadsnät") samt vissa större fastighetsnät. Endast användare som är anslutna till det aktuella nätet kan köpa de abonnemang som erbjuds via portalen, vilket innebär att många av erbjudandena i prisjämförelsen bara är tillgängliga lokalt.

Prisjämförelsen omfattar erbjudanden från de största operatörerna och deras varumärken. Prisspridningen för abonnemang på fast bredband är stor, med vissa ovanligt billiga och dyra erbjudanden. Att endast redovisa lägsta priset skulle ge en missvisande bild och prisjämförelserna fokuserar därför på medianpriset. Det kan tillkomma avgifter och rabatter som gör att den faktiska kostnaden för ett abonnemang avviker från det marknadsförda månadspriset.

PTS prisjämförelse omfattar inte s.k. gruppanslutningar, där en bostadsrättsförening, hyresvärd eller dylikt slutit exklusivt avtal med en tjänsteleverantör för de boendes räkning. Priserna vid gruppanslutning kan vara betydligt lägre än de priser som operatörerna erbjuder enskilda konsumenter.

Medianpriset per månad bland de undersökta aktörerna (nationellt medianpris) var 285 kronor för ett abonnemang med 100 Mbit/s nedladdningshastighet och 10 Mbit/s uppladdningshastighet. Bland de undersökta tjänsteleverantörerna hade Riksnät lägsta medianpris (165 kronor). Medianpriset nationellt för ett abonnemang på 100 Mbit/s både upp- och nedströms (s.k. symmetrisk hastighet) var 335 kronor. Av de undersökta aktörerna hade Universal Telecom det lägsta medianpriset (325 kronor).

Abonnemang på fast bredband med 1 Gbit/s är avsevärt dyrare än abonnemang på 100 Mbit/s. Det fanns också färre tjänsteleverantörer som erbjöd denna typ av abonnemang. Det nationella medianpriset för abonnemang på 1 Gbit/s nedladdningshastighet och 100 Mbit/s uppladdningshastighet var 789 kronor. Med 599 kronor per månad hade Telenor det lägsta medianpriset bland de undersökta operatörerna. Det nationella medianpriset för ett abonnemang på 1 Gbit/s symmetriskt var 799

kronor. Även här hade Telenor det lägsta medianpriset av de undersökta tjänsteleverantörerna.

Mobilt bredband

Det var framför allt abonnemang med mycket data som blev billigare och där det lanserades nya erbjudanden under 2018. Den största prisminskningen noterades för abonnemang med 100 och 500 Gbyte data. Priserna på abonnemang med mindre än 60 Gbyte data låg i stort sett kvar på samma nivåer som 2017. För abonnemang med vissa datamängder var operatörernas prissättning mycket enhetlig, t.ex. fanns fem 40 Gbyte-abonnemang till priset 249 kronor och fyra 100 Gbyte-abonnemang som kostade 349 kronor.

Mobila samtals- och datatjänster

Priserna på mobilabonnemang med både samtal och data har sjunkit trendmässigt under de senaste åren och minskningen fortsatte under 2018. I slutet av 2018 var t.ex. lägsta pris för ett abonnemang med 20 Gbyte data 245 kronor, dvs. ungefär lika mycket som lägstapriset för ett 5 Gbyte-abonnemang 2015. De flesta abonnemangskategorier blev billigare under 2018 och störst prisminskning hade abonnemang med 4-6 och 40 Gbyte data, för vilka lägstapriset sjönk med mer än 40 procent jämfört med 2017. Lägstapriserna på abonnemang med allra mest data (100 Gbyte och obegränsat) låg dock kvar på 2017 års nivåer. Operatörernas lågprisvarumärken har börjat erbjuda större datamängder och bland de undersökta abonnemangen med datamängder från 2 till 100 Gbyte hade antingen Comviq, Hallon eller Vimla det billigaste erbjudandet under 2018.

Ju mer mobildata som ingår i abonnemanget desto lägre blir priset per Gbyte. Exempelvis får den som köper det billigaste abonnemanget på 3 Gbyte betala ca 66 kronor per Gbyte medan den som skaffar det billigaste abonnemanget på 100 Gbyte får betala mindre än 4 kronor per Gbyte.

Internationell roaming

Sedan 2017 finns EU-regler om roaming som innebär att samtal, sms och data ska kosta lika mycket att använda inom EU som hemma i Sverige, så länge det rör sig om en ”normal användning”. Operatörer kan också erbjuda alternativa taxor för roaming, vilket innebär att en kund kan välja att ingå avtal om en alternativ prisplan.

Summary

PTS's price report for 2018 describes the development of electronic communications services in Sweden from a pricing and consumer perspective. The principal focus of the report is on fixed-line broadband, mobile broadband and mobile voice and data services.

Fixed-line broadband

In this year's price report, PTS has compared fixed-line broadband subscriptions using pricing information collected from just over 100 online portals where consumers are able to choose between the services offered by different operators. These portals are linked to private and municipal broadband networks ("municipal networks") and some larger building area networks. Only users who are connected to the network in question are able to sign up for the subscriptions offered via the portal, which means that many of the offers in the price comparison are only available locally.

The price comparison includes offers from the major operators and their brands. Fixed-line broadband subscriptions have a large price distribution, with some being unusually cheap and others unusually expensive. Only reporting the lowest price would paint a misleading picture and the price comparisons therefore focus on the median price. The actual cost of a subscription may differ from the marketed price due to additional fees and discounts.

PTS's price comparison does not include "group connections", where a co-operative housing association, property owner, landlord or similar has signed a contract with a service provider on behalf of residents. With a group connection, the prices can be significantly lower than the prices operators charge individual consumers.

The median price per month among the operators investigated (national median price) was SEK 285 for a subscription with 100 Mbps downstream and 10 Mbps upstream. Of the service providers investigated, Riksnät had the lowest median price (SEK 165). The national median price for a subscription with 100 Mbps both upstream and downstream (symmetrical speed) was SEK 335. Of the operators investigated, Universal Telecom had the lowest median price (SEK 325).

Fixed-line broadband subscriptions with 1 Gbps are substantially more expensive than subscriptions with 100 Mbps. There were also fewer service providers who offered this type of subscription. The national median price for subscriptions with 1 Gbps downstream and 100 Mbps upstream was SEK 789. At SEK 599 per month, Telenor had the lowest median price among the operators investigated. The national median price for subscriptions with 1

Gbps symmetrical was SEK 799. Once again, Telenor had the lowest median price of the service providers.

Mobile broadband

It was primarily subscriptions with a large amount of data that became cheaper and where new offers were launched in 2018. The biggest price reduction was noted for subscriptions with 100 and 500 GB of data. The prices of subscriptions with less than 60 GB of data remained largely the same as in 2017. For subscriptions with specific amounts of data, the operators' prices were very consistent, e.g. there were five 40 GB subscriptions priced at SEK 249 and four 100 GB subscriptions that cost SEK 349.

Mobile voice and data services

There has been a downward trend in recent years in the price of mobile subscriptions with both voice and data, and this trend continued in 2018. For example, the lowest price of a subscription with 20 GB of data was SEK 245 at the end of 2018, i.e. around the same as the lowest price for a 5 GB subscription in 2015. The majority of subscriptions became cheaper in 2018, with the largest price reduction being for subscriptions with 4-6 and 40 GB of data, the price of which fell by more than 40 per cent compared with 2017. However, the lowest prices for subscriptions with the highest amounts of data (100 GB and unlimited) remained at around the same level as in 2017. The operators' low-price brands have begun offering larger amounts of data, and of the subscriptions investigated with data amounts from 2 to 100 GB, either Comviq, Hallon or Vimla had the cheapest offer in 2018.

The more mobile data that is included in the subscription, the lower the price per GB. For example, those who purchase the cheapest subscription with 3 GB pay around SEK 66 per GB, while those who buy the cheapest subscription with 100 GB pay less than SEK 4 per GB.

International roaming

EU roaming regulations, which have been in force since 2017, mean that voice, SMS and data have to cost the same to use within the rest of the EU as they do in Sweden, provided this is considered "normal use". Operators are also able to offer alternative rates for roaming, which means that a customer can choose a contract with an alternative pricing structure.

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Enligt PTS instruktion har myndigheten till uppgift att övervaka pris- och tjänsteutvecklingen inom området elektronisk kommunikation. Som en del av denna instruktion publicerar PTS en årlig prisrapport. Syftet med rapporten är att beskriva pris- och tjänsteutvecklingen, belysa relevanta konsumentaspekter och i förlängningen bidra till att konsumenterna kan göra medvetna val.

Rapporten beskriver prisutvecklingen för ett urval av tjänster som erbjuds på den svenska marknaden. Prisrapporten beskriver också aktuella affärsmodeller, marknadstrender och konsumentfrågor.

1.2 Avgränsningar

Prisrapporten är främst deskriptiv och avgränsas till fast bredband, mobilt bredband samt mobila samtals- och datatjänster. Prisjämförelserna avser endast privata abonnemang, vilket innebär att prisutvecklingen för företagsabonnemang inte beskrivs i rapporten. Slutkundstjänster som levereras via publika trådlösa lokala nätverk (wifi) ingår inte heller.

I prisjämförelserna inkluderas enbart kostnader för själva tjänsten elektronisk kommunikation. Utrustning som krävs för att använda tjänsterna omfattas alltså inte. Innehållstjänster som t.ex. HBO Nordic och Spotify är inte heller inkluderade i prisjämförelserna. I kapitel 2 beskrivs ytterligare avgränsningar för de olika tjänster som rapporten undersöker.

1.3 Definitioner

1.3.1 Fast bredband

Med fast bredband avses i denna rapport bredband via trådbundna tekniker med en nedladdningshastighet på minst 2 Mbit/s.

1.3.2 Mobilt bredband

Mobilt bredband avser internetanslutning med hög hastighet som använder mobilnäten. Begreppet kan omfatta såväl abonnemang på enbart mobildata som abonnemang där både samtals- och datatjänst ingår. I denna rapport avser ”mobilt bredband” abonnemang på enbart mobildata om inte annat anges. Denna typ av mobilt bredband används t.ex. med hjälp av en router eller ett USB-modem (”dongel”).

1.3.3 Mobila samtals- och datatjänster

Med mobila samtals- och datatjänster avses mobilabonnemang där en samtalstjänst är sampaketerad med mobildata. Användare har i praktiken oftast en smart telefon.

2 Metod och material

2.1.1 Källor till osäkerhet

Det kan vara svårt att på ett korrekt sätt återge priset för elektroniska kommunikationstjänster. För det första kan den totala kostnaden för en tjänst bestå av flera delar, t.ex. en startavgift, fast pris för obegränsad användning inom Sverige och enhetsbaserade avgifter vid användning utomlands. För det andra har abonnemang ofta ett rabatterat pris under en inledande period ("kampanjpris"). Teknikutvecklingen och förändringen av konsumenternas användarmönster försvårar också prisjämförelser över tid. Användningen av elektroniska kommunikationstjänster, mätt i exempelvis mängd överförd mobildata, förändras kontinuerligt. Detta innebär t.ex. att en genomsnittlig användare i dag förbrukar betydligt mer mobildata än för några år sedan.

I rapporten redovisas alla uppgifter i löpande priser, dvs. priser som inte tar hänsyn till inflationen. Detta medför vissa svårigheter att jämföra priser över tiden. Priserna på elektroniska kommunikationstjänster ändras ofta vilket innebär en risk att prisuppgifter snabbt kan bli inaktuella.

Metoden som används för prisjämförelser i denna rapport medför att prisuppgifterna som anges kan skilja sig från den kostnad som konsumenten har för ett abonnemang. I denna rapport ingår inte kostnader för den utrustning som krävs för att använda tjänsterna (dator, surfplatta, mobiltelefon osv.). Endast abonnemang som går att nyteckna enligt operatörernas hemsidor ingår i prisjämförelserna.

2.2 Fast bredband

2.2.1 Prisuppgifter

Jämförelsen av priser för abonnemang på fast bredband i avsnitt 3.2 baseras på uppgifter som samlades in av PTS under det fjärde kvartalet 2018. Prisuppgifterna är hämtade från 102 tjänsteportaler kopplade till privata och kommunala bredbandsnät ("stadsnät") samt vissa nät ägda av större fastighetsägare. Via en tjänstportal kan konsumenter som är anslutna till ett visst nät välja mellan olika bredbandsabonnemang. En förteckning över de tjänsteportaler som ingår i studien finns i bilaga 1.

Prisuppgifterna i avsnitt 3.2 avser ordinarie månadspris och exkluderar eventuella rabatter, nätavgifter och startavgifter.

2.2.2 Urval av operatörer

Prisjämförelsen i denna rapport omfattar fler aktörer på marknaden för fast bredband än föregående års prisrapport. I jämförelsen ingår tjänsteleverantörer

som har minst 0,5 procents marknadsandel sett till antalet abonnemang på fast bredband. De aktörer som ingår är: A3, Bahnhof, Bredband2, Com Hem, Net at Once, Telenor och Telia. Dessa operatörers varumärken redovisas också separat. Prisuppgifter anges alltså även för Ownit (Telenor), Riksnet (Telia), Tyfon (Bahnhof), T3 (A3) och Universal Telecom (A3).

Operatörerna som ingår i jämförelsen hade tillsammans ca 91 procent av alla privataabonnemang på fast bredband i Sverige den 30 juni 2018.¹

2.2.3 Urval av abonnemang

Målen i regeringens bredbandsstrategi avser framför allt tillgång till bredband med hastigheter på 100 Mbit/s och 1 Gbit/s nedströms.² De flesta abonnemang på fast bredband i Sverige har också nedladdningshastigheter på 100 Mbit/s eller mer.³ Jämförelsen av abonnemang i denna rapport begränsas därför till abonnemang med nedladdningshastigheter på 100 Mbit/s och 1 Gbit/s. De abonnemang som jämförs i rapporten har följande hastigheter:

- 100 Mbit/s nedladdning och 10 Mbit/s uppladdning
- 100 Mbit/s nedladdning och uppladdning ("symmetrisk hastighet")
- 1 Gbit/s nedladdning och 100 Mbit/s uppladdning
- 1 Gbit/s nedladdning och uppladdning ("symmetrisk hastighet")

Jämförelsen av priser på fast bredband omfattar inte s.k. gruppanslutningar, där bostadsrättsföreningar, fastighetsägare, hyresvärdar eller samfälligheter slutit exklusivitetsavtal med en tjänsteleverantör för de boendes räkning. Anledningen till att sådana abonnemang har exkluderats är att prisuppgifter sällan är publika vid gruppavtal. För mer information om gruppanslutningar, se avsnitt 3.2.3.

Abonnemang på fast bredband som är sampaketerade med andra tjänster, exempelvis ip-telefoni eller tv är inte med i jämförelsen. För mer information om sampaketerade abonnemang, se avsnitt 3.3.

2.3 Mobiltjänster

2.3.1 Prisuppgifter

Prisjämförelserna av abonnemang på mobilt bredband (avsnitt 3.4.1) och mobila samtals- och datatjänster (avsnitt 3.5.3) baseras på uppgifter som PTS har samlat in under fjärde kvartalet åren 2015-2018. Prisuppgifterna exkluderar

¹ <http://statistik.pts.se/svensk-telekommarknad/>

² Sverige helt uppkopplat 2025 - en bredbandsstrategi

³ Abonnemang på 1 Gbit/s eller mer är dock relativt ovanliga. Endast 2,6 procent av privataabonnemang på fast bredband hade 1 Gbit/s eller mer den 30 juni 2018.

tillfälliga rabatter och innehållstjänster som kan köpas till abonnemangen. I jämförelserna ingår inte heller extra kostnader i samband med utlandstrafik.

Abonnemangen jämförs utifrån priset på marknadsförd datamängd. Jämförelsen tar därmed inte hänsyn till att det i vissa fall kan bli billigare att exempelvis köpa ett abonnemang med 1 Gbyte per månad och sedan köpa till 1 Gbyte extrasurf än det skulle vara att köpa ett abonnemang med 2 Gbyte per månad.

2.3.2 Urval av operatörer

PTS har gjort en prisjämförelse av abonnemang hos de fyra största svenska mobiloperatörerna: Hi3G (Tre), Telia, Tele2 och Telenor. Dessa operatörer hade tillsammans ca 97 procent av alla privata abonnemang på mobilt bredband och 98 procent av de privata abonnemangen på mobila samtals- och datatjänster den 30 juni 2018.⁴ I prisjämförelserna särredovisas också abonnemang hos de största operatörers varumärken: Comviq (Tele2), Halebop (Telia), Hallon (Hi3G) och Vimla (Telenor).

2.3.3 Urval av abonnemang

Samtliga abonnemang som jämförs i avsnitt 3.5.2 innehåller obegränsat antal samtal, sms och mms. Detta innebär att ett fåtal abonnemang som innehåller ett begränsat antal samtalsminuter och sms inte ingår i jämförelsen. Anledningen till att dessa abonnemang har exkluderats är att göra erbjudandena mer jämförbara.

Under 2018 erbjöd ingen av de större mobiloperatörerna i Sverige abonnemang på enbart mobiltelefoni (dvs. utan någon datapott). Mot bakgrund av detta redovisas inte prisutvecklingen för mobilabonnemang med enbart samtal i den här rapporten. Antalet abonnemang med enbart mobil samtalstjänst har sjunkit sedan början av 2000-talet och den 30 juni 2018 fanns knappt 1,7 miljoner privata abonnemang kvar, vilket motsvarade ca 16 procent av alla privata mobilabonnemang i Sverige.⁵

⁴ <http://statistik.pts.se/svensk-telekommarknad/>

⁵ Ibid.

3 Resultatredovisning

3.1 Vad får konsumenten för pengarna?

Abonnemang på fast bredband respektive mobilt bredband har olika egenskaper. Dessa egenskaper kan påverka användarupplevelsen och därmed vad konsumenterna upplever att de får för pengarna. Följande avsnitt beskriver skillnaderna och några av de svårigheter som konsumenterna kan ställas inför vid valet av abonnemang. Avsnittet beskriver också kortfattat några vanliga typer av tjänster och erbjudanden hos svenska mobiloperatörer.

Nedan beskrivs vad konsumenten kan göra med olika typer av bredbandsabonnemang med avseende på hastighet och dataanvändning.

3.1.1 Fast bredband

I Sverige är det vanligast att fast bredband levereras via fibernät, kopparnätet (xDSL) eller kabel-tv-nät. Idag byggs inga nya kopparnät i Sverige medan kabel-tv-nät endast byggs ut på ett fåtal platser. Istället utrustas nybyggda bostäder vanligen med en fiberoptisk anslutning. Fiber och kabel-tv-nät medger symmetriska hastigheter på 1 Gbit/s eller mer för slutanvändarna, vilket i praktiken innebär att dessa tekniker har få begränsningar för vilka tjänster som kan användas idag. De är därför särskilt lämpliga för datakrävande tjänster som exempelvis strömmad video. Möjligheten att överföra stora mängder data gör att en fast bredbandsanslutning ofta kan delas av flera personer, t.ex. inom ett hushåll.

För abonnemang på fast bredband ökar priset som regel med den aviserade hastigheten (mätt i Mbit/s). I Sverige har abonnemang på fast bredband inte någon övre gräns för mängden data som kan användas under en månad.

3.1.2 Mobilt bredband

Mobilt bredband (inklusive abonnemang på mobila samtals- och datatjänster) gör det möjligt att använda internet även utanför bostaden. Flera olika typer av terminaler, såsom en smart telefon, surfplatta eller laptop kan användas för mobilt bredband. En fördel med mobilt bredband är att den initiala kostnaden för bredbandstjänsten är låg jämfört med kostnaden för att installera en fast bredbandsanslutning.

Hastigheterna som erbjuds via mobilt bredband kan vara högre än de som levereras via kopparnätet (xDSL), men till skillnad från fast bredband har abonnemang på mobilt bredband oftast en högsta gräns för användning ("datatak"). Priset för abonnemang på mobilt bredband beror främst på hur mycket data som ingår.

I allt väsentligt kan man göra samma sak med mobilt bredband som med fast bredband. Användningen kan dock begränsas av den mängd data som ingår i abonnemanget. Om man mest besöker webbsidor och skickar e-post krävs inte lika mycket data som om man t.ex. tittar på film eller lyssnar på strömmad musik via internet. Även användning av appar kräver en viss datamängd.

Det kan vara svårt för en konsument att veta hur mycket data som går åt för användning av olika tjänster. Många operatörer ger vägledning via sina hemsidor och Konsumentverket har sammanställt information för att hjälpa konsumenter att välja datamängd till mobilabonnemang (se Figur 1 nedan).

Figur 1 Hur länge räcker datamängden?

För 1 Gbyte kan du till exempel göra något av följande:

- Strömma musik i ungefär 10 timmar
- Lyssna på podcast i ungefär 15 timmar
- Strömma film i ungefär 1 timme. Om du väljer att strömma i HD kan du bara göra det i ungefär 20 minuter.
- Titta på video (ej HD) i ungefär 3 timmar
- Surfa på webben, söka fakta eller läsa e-post i ungefär 15 timmar

Källa: hallakonsument.se

Möjligheten att använda mobiltjänster påverkas också av täckningen och andra lokala förhållanden i det mobilnät där användaren för tillfället befinner sig (t.ex. hur många andra användare i närheten som är aktiva vid tidpunkten och vilken kapacitet de använder).

3.2 Tjänster och erbjudanden

Utbudet av tjänster och erbjudanden på marknaden för elektronisk kommunikation ändras snabbt, särskilt när det gäller mobila samtals- och datatjänster. Nedan följer några exempel på vanliga erbjudanden och tjänster hos svenska mobiloperatörer.

3.2.1 Innehållstjänster

Det är vanligt att mobiloperatörer erbjuder innehållstjänster (även kallat *over-the-top*, OTT) gratis under en inledande period. Dessa tjänster är som regel anpassade för användning med mobiltelefon eller surfplatta. Nedan redovisas ett urval av tjänster som mobiloperatörerna erbjuder, ofta med inledande gratis månader:

- Musiktjänster, som t.ex. Spotify och Deezer, har funnits i ganska många år.
- Filmtjänster, som exempelvis HBO Nordic
- Ljudbokstjänsten Storytel var också tidigt ute med en mobilanpassad lösning.
- Readly erbjuder magasin och tidskrifter i ett Spotify-liknande format.
- En annan typ av tjänst är Telenors erbjudande om fri tillgång till Aftonbladet Plus Premium.

3.2.2 Spara oanvänd data

Oanvänd mobildata kan gå förlorad vid månadens slut. Fler och fler operatörer låter dock sina kunder spara oförbrukad data. Hur länge data kan sparas och hur stor mängd som kan sparas varierar mellan olika operatörer. Hos vissa operatörer sparas bara oanvänd data automatiskt för de kunder som har abonnemang med större datapott.

3.2.3 Delad datapott

Det har blivit vanligt att operatörer erbjuder abonnemang som kan delas mellan flera personer och terminaler. Till exempel kan hela familjens mobiltelefoni- och bredbandsabonnemang samlas i ett ”paraplyabonnemang” hos en operatör till ett rabatterat pris. Med sådana abonnemang kan flera personer dela en gemensam datapott mellan sig och olika enheter (t.ex. mobiltelefon och surfplatta). Tres ”3Dela Data”, Telenors familjeabonnemang och Telias ”Mobilanslutning” är exempel på detta. Utformningen, t.ex. hur många abonnemang och användare som kan ingå, varierar mellan operatörerna. Med Tele2:s abonnemang ”Tele2 Kids” kan föräldrar med befintliga abonnemang ansluta sina barn under 20 år.

3.2.4 Mobilsurf inom EU

Mängden mobildata som en konsument kan förbruka inom EU med sitt svenska abonnemang är i vissa fall är mindre än den som kan användas hemma i Sverige. För abonnemangen med obegränsad data finns en begränsning på 100 Gbyte hos Telenor, 30 Gbyte hos Tele2 respektive 60 Gbyte hos Tre för användning inom EU. Abonnemangen med 100 Gbyte data har gränsen vid 20 Gbyte hos Telia och 10 Gbyte hos Hallon.

3.2.5 Abonnemang utan bindningstid

Hos alla de större svenska mobiloperatörerna går det nu att köpa abonnemang utan bindningstid om kunden väljer att inte köpa en mobiltelefon samtidigt. Detta skiljer sig från den tidigare modellen som baserades på att kunden band upp sig till både abonnemang och telefon på avbetalning. Köp av mobiltelefon är förknippad med höga kostnader, vilket ofta leder till att konsumenter väljer en avbetalningslösning för mobiltelefonen.

3.2.6 Byta mobil under bindningstiden

Flera operatörer ger kunderna möjlighet att byta av mobiltelefon under bindningstiden. Ett exempel är Telenors erbjudande ”Telenor Change”. Förutsättningarna är att halva kostnaden för mobilen ska ha betalats vid bytet och att det inte är för stort slitage på telefonen som byts in. Tele2 har lanserat erbjudandet ”Payback”, där kunden kan sälja sin gamla mobiltelefon och få rabatt på en ny telefon. Det varierar mellan operatörerna hur bindningstiden påverkas av att man byter mobil.

3.2.7 Rabatterade abonnemang

Samtliga operatörer erbjuder rabatterade abonnemang för ungdomar, studenter och äldre. I flera fall har samtliga dessa grupper samma rabattsats. Operatörerna rabatterar priserna med mellan 7 och 38 procent. I de flesta fall är det ett fast belopp eller en procentsats som dras av varje månad.

Operatörerna riktar sina rabatter till olika målgrupper. Tele2, Halebop och Telias har rabatter för studenter; Hallon, Comviq och Vimla har rabatter för studenter och äldre. Telenor erbjuder senior- och ungdomsrabatter vid 24 månaders bindningstid.

3.3 Konsumentaspekter

Operatörerna har under senare år gjort förändringar i sina affärsmodeller som är positiva ur ett konsumentperspektiv. Slopandet av bindningstid på mobilabonnemang är kanske det främsta exemplet på hur det blivit enklare för konsumenter att byta operatör.

Elektroniska kommunikationstjänster har länge ansetts vara bland de mest problematiska marknaderna enligt Konsumentverkets undersökning KMI (konsumentmarknadsindex). Den senaste undersökningen (2018) visar emellertid att det har blivit enklare att teckna abonnemang på internet och mobiltelefoni.⁶ Många konsumenter upplever dock fortfarande att det är svårt att göra informerade val av elektroniska kommunikationstjänster. I PTS

⁶ <https://www.konsumentverket.se/aktuella-konsumentproblem/forskning-och-rapporter/konsumentrapporten/konsumentrapporten-2018/>

individundersökning 2017 angav t.ex. bara 60 procent av respondenterna att de var tillräckligt informerade vid val av mobiloperatör. En större andel av männen (66 procent) än kvinnorna (54 procent) upplevde att de var tillräckligt informerade. Äldre konsumenter uppgav i lägre utsträckning att de var tillräckligt informerade än yngre konsumenter.⁷

Bristande transparens är alltså ett problem på telekommarknaden och det finns generellt sett behov av tydligare och mer överskådlig information om tjänster, priser och villkor. Tjänsterna upplevs ofta vara komplexa, svåra att begripa sig på och dessutom utvecklas så väl teknik som erbjudanden i snabb takt jämfört med många andra produkter och tjänster.

Många vanliga konsumentproblem beror på svårighet att ta del av eller förstå information om bland annat priser och innehåll i erbjudanden. Det leder i sin tur ibland till missnöje med den tjänst som köpts, t.ex. när tjänsten eller priset avviker från förväntan. Vissa av de erbjudanden som tas upp i avsnitt 3.1.2 har upplägg som är ekonomiskt fördelaktiga, men som kan innebära minskad transparens för konsumenten.

PTS anser att det skulle vara lättare för konsumenter att ta sig ur avtal där de fått bristande eller felaktig information ifall det vore enklare att byta operatör. Detta skulle visserligen inte eliminera problemet med svårbegriplig eller bristande information, men det skulle åtminstone vara lättare att lösa problemen i efterhand. Det är dock inte längre lika vanligt att konsumenter ingår avtal om elektroniska kommunikationstjänster med bindningstid på 24 månader. Den som ändå tecknat ett långt avtal och är missnöjd kan välja att antingen betala för bindningstiden som kvarstår, vilket blir ganska dyrt, eller helt enkelt nöja sig med avtalet under de kommande två åren.

Enligt 5 kap 15 a § LEK får operatörerna ha maximalt 24 månaders bindningstid men operatörerna måste även ha ett erbjudande om ett 12-månaders abonnemang. Bestämmelsen om avtal med maximalt 24 månaders bindningstid gäller i första hand för konsumenter, men också andra slutanvändare (föreningar, enskilda näringsidkare, organisationer) ska erbjudas sådana avtal på begäran.

3.4 Priser på fast bredband

Föregående års prisrapport behandlade huvudsakligen prisutvecklingen för rikstäckande abonnemang och baserades på data från Strategy Analytics. Endast de tre största tjänsteleverantörerna, dvs. Telia, Com Hem och Telenor (Bredbandsbolaget), ingick i jämförelsen. Priset som en konsument betalar för

⁷ Svenskarnas användning av telefoni och internet. PTS individundersökning 2017.

ett abonnemang varierar ofta hos en och samma tjänsteleverantör, bl.a. beroende på vilket nät som slutkunden är ansluten till. Denna rapport gör en jämförelse av priser på abonnemang i olika nät runtom i Sverige. För mer information om metod och urval, se avsnitt 2.1.1.

De tjänsteportaler som prisuppgifterna är insamlade från är knutna till privata och kommunala bredbandsnät (stadsnät) samt vissa större fastighetsnät. Endast användare som är anslutna till det aktuella nätet kan köpa de abonnemang som erbjuds via portalen. Detta innebär att många av abonnemangen i prisjämförelsen bara är tillgängliga lokalt (t.ex. inom en viss kommun).

Spridningen i priset för abonnemang på fast bredband är stor, och att endast redovisa det lägsta priset skulle därför ge en missvisande bild. Prisjämförelserna i följande avsnitt fokuserar istället på medianpriser, men lägsta pris redovisas också som ett komplement. De undersökta operatörernas sammanlagda medianpris ("nationellt medianpris") redovisas också i rapporten. Detta görs för att visa hur de enskilda tjänsteleverantörernas priser står sig i relation till större delen av marknadens aktörer.

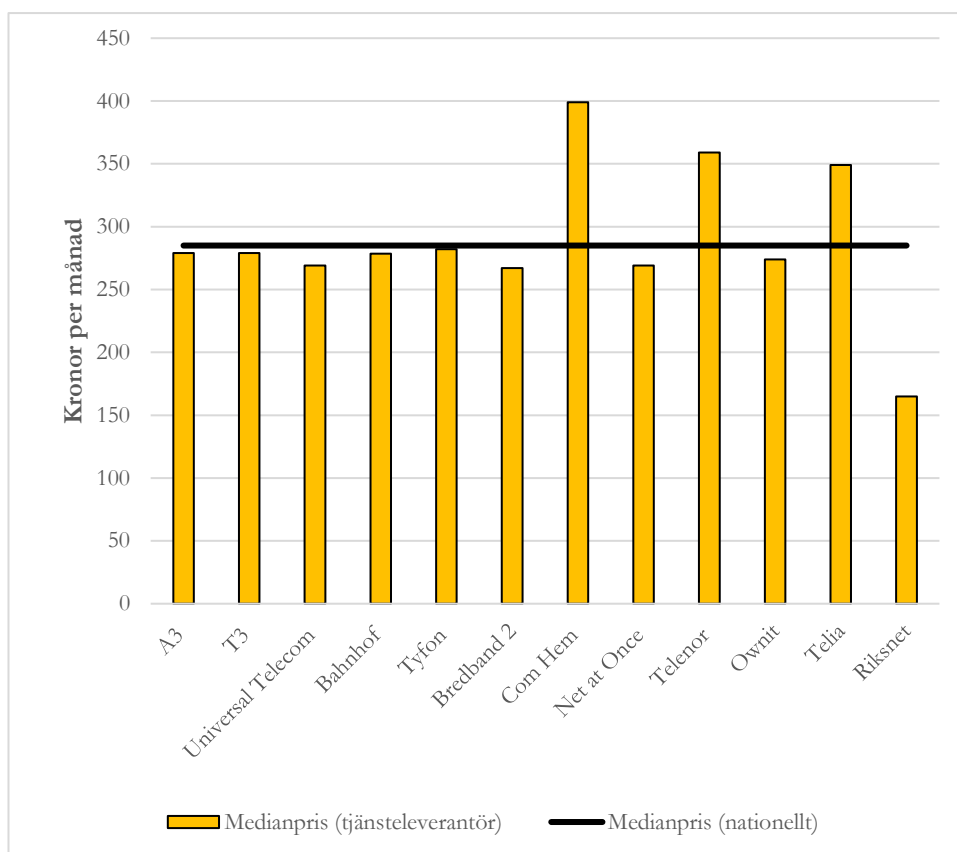
Eftersom det är första gången som PTS samlat in uppgifter av detta slag så görs inga historiska jämförelser i de följande avsnitten.

3.4.1 Priser på abonnemang med 100 Mbit/s

Priset för ett abonnemang på 100 Mbit/s kan variera mycket hos en och samma tjänsteleverantör. De lokala prisskillnaderna, mellan olika tjänsteleverantörer inom samma tjänsteportal, är betydligt mindre än prisspridningen nationellt. I många fall erbjuder olika tjänsteleverantörer inom samma tjänsteportal identiska priser för abonnemang med samma hastighet.

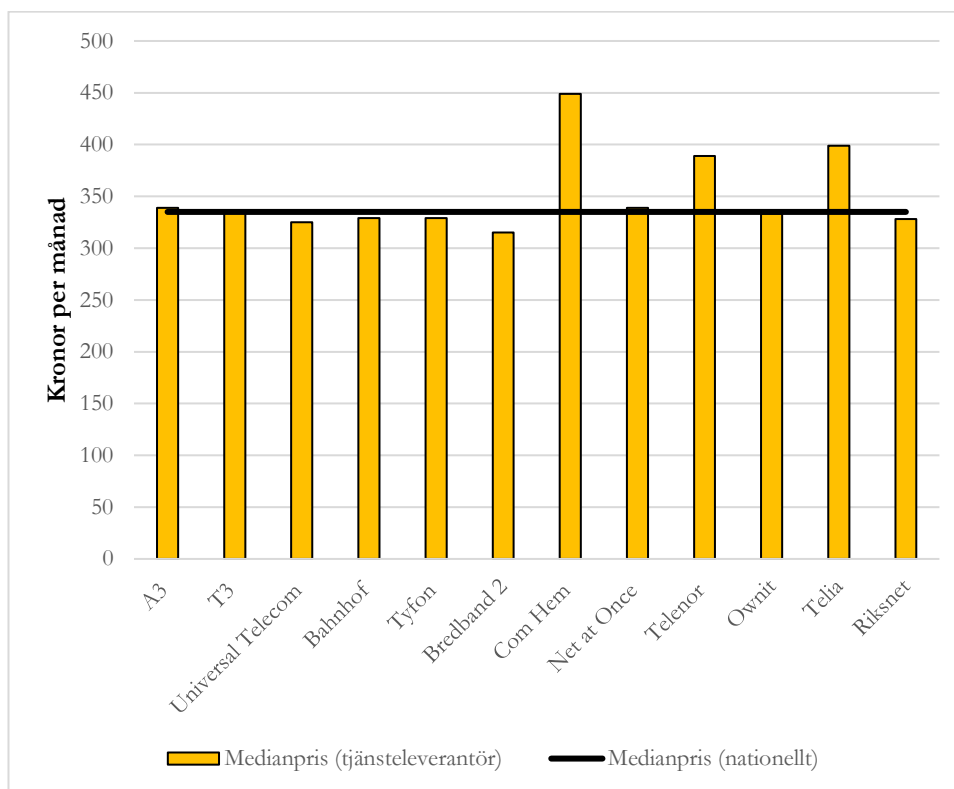
Det kan tillkomma rabatter och ytterligare avgifter, exempelvis en startavgift, som gör att den faktiska kostnaden för ett abonnemang avviker från det marknadsförda månadspriset.

Medianpriset per månad för de undersökta aktörerna (nationellt medianpris) var 285 kronor för ett abonnemang på 100 Mbit/s nedströms och 10 Mbit/s uppströms. Bland de undersökta tjänsteleverantörerna hade Riksnät det lägsta medianpriset (165 kronor) och det lägsta priset för ett enskilt abonnemang (69 kronor). Figur 2 nedan visar medianpriser för abonnemang med 100 Mbit/s nedströms och 10 Mbit/s uppströms hos olika tjänsteleverantörer.

Figur 2 Pris på abonnemang med 100 Mbit/s (10 Mbit/s uppladdning)

Källa: PTS och aktörernas hemsidor, 2018.

Det nationella medianpriset för ett abonnemang på 100 Mbit/s både upp- och nedladdning (s.k. symmetrisk hastighet) var 335 kronor, 18 procent högre än för abonnemang med 100 Mbit/s nedströms och 10 Mbit/s uppströms. Av aktörerna i jämförelsen hade Universal Telecom det lägsta medianpriset (325 kronor) medan Riksnät hade det billigaste enskilda abonnemanget (79 kronor). Figur 3 nedan visar priser för abonnemang med 100 Mbit/s både upp- och nedladdning hos olika tjänsteleverantörer.

Figur 3 Pris på abonnemang med 100 Mbit/s (symmetriskt)

Källa: PTS och aktörernas hemsidor, 2018.

3.4.2 Priser på abonnemang med 1 Gbit/s

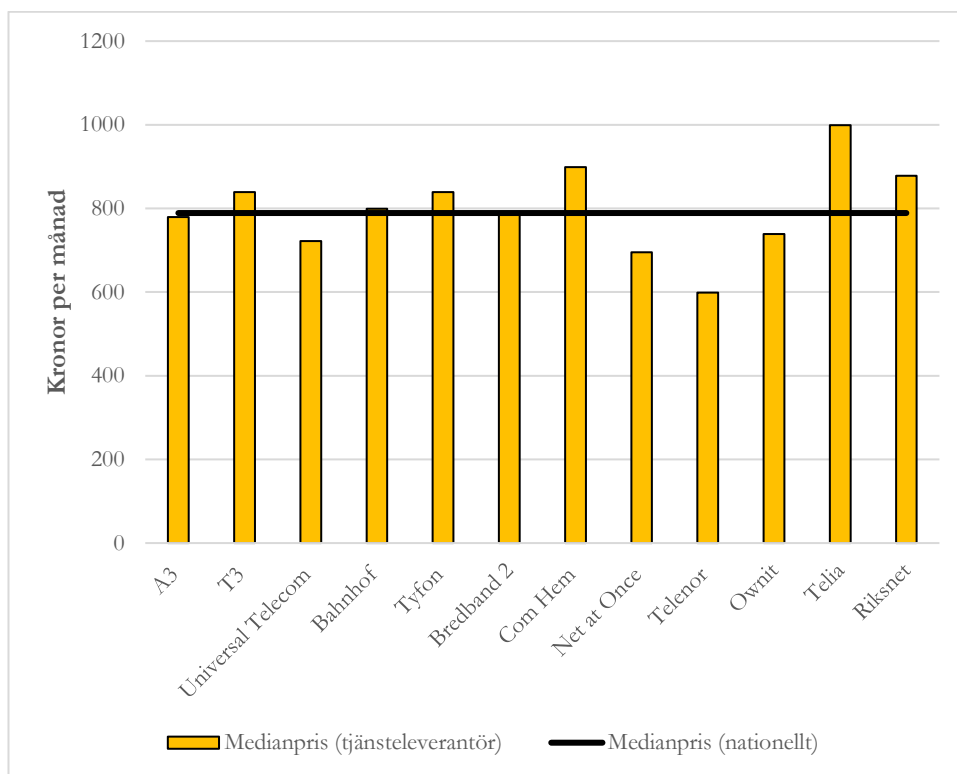
Abonnemang på fast bredband med 1 Gbit/s i nedladdningshastighet är avsevärt dyrare än abonnemang på 100 Mbit/s i nedladdningshastighet. Det fanns också färre erbjudanden för sådana abonnemang. Ibland krävs det dessutom att det nät som slutkundens är ansluten måste uppgraderas för att det ska gå att få tillgång till denna hastighet. Liksom för abonnemang på 100 Mbit/s finns det stor prisspridning för abonnemang på 1 Gbit/s.

Det kan tillkomma rabatter och ytterligare avgifter, exempelvis startavgift, som gör att den faktiska kostnaden för ett abonnemang avviker från det marknadsförda månadspriset.

Det nationella medianpriset för abonnemang på 1 Gbit/s nedströms och 100 Mbit/s uppströms var 789 kronor. Telenor hade det lägsta medianpriset med 599 kronor per månad. Det billigaste enskilda abonnemanget fanns hos Bredband2 och kostade 199 kronor per månad. Figur 4 nedan visar

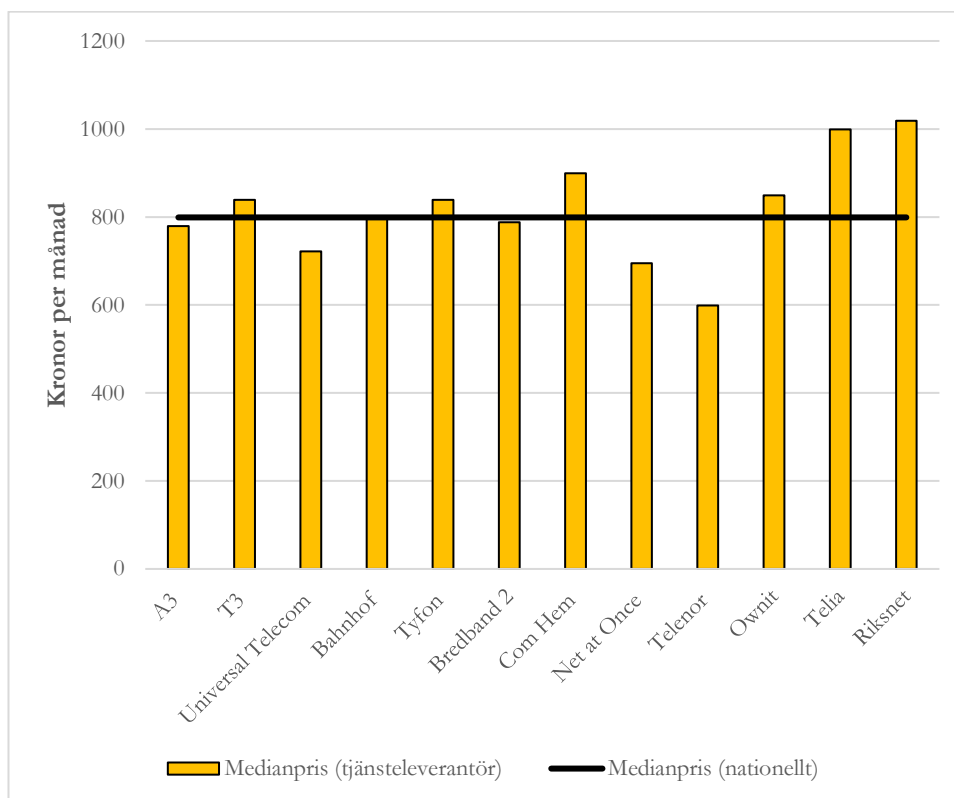
medianpriser för abonnemang med 1 Gbit/s nedströms och 100 Mbit/s uppströms hos de undersökta tjänsteleverantörerna.

Figur 4 Pris på abonnemang med 1 Gbit/s (100 Mbit/s uppladdning)

Källa: PTS och aktörernas hemsidor, 2018

Det nationella medianpriset för ett symmetrisk 1 Gbit/s-abonnemang var 799 kronor, dvs. runt 1 procent högre än ett abonnemang med 1 Gbit/s nedströms och 100 Mbit/s uppströms. Telenor hade med 599 kronor det lägsta medianpriset av de undersökta tjänsteleverantörerna. Det billigaste enskilda erbjudandet fanns hos Bredband2 och kostade 299 kronor per månad. Figur 5 nedan visar priser för abonnemang med 1 Gbit/s både upp- och nedströms hos de undersökta tjänsteleverantörerna.

Figur 5 Pris på abonnemang med 1 Gbit/s (symmetriskt)

Källa: PTS och aktörernas hemsidor, 2018.

3.4.3 Gruppanslutningar

Gruppanslutning innebär att exempelvis en bostadsrättsförening eller en samfällighet tecknar ett kollektivt avtal om bredbandstjänst för samtliga hushåll (slutkunder). Avtalet tecknas vanligtvis med exklusivitet för en operatörs bredbandstjänst och slutkunderna saknar möjlighet att välja någon annan operatör. Föreningen är ensam fakturamottagare och betalar för samtliga hushåll (slutkunderna betalar indirekt för tjänsten via månadsavgiften eller hyran). Den 30 juni 2018 fanns 766 000 abonnemang på fast bredband via gruppanslutningar i Sverige. Detta innebär att en femtedel av alla abonnemang på fast bredband var tecknade via gruppanslutning. För abonnemang via fiber var andelen ännu högre, omkring en fjärdedel.⁸

Det vanligaste syftet med att teckna avtal om gruppanslutning är att erbjuda de boende bredband (och andra tjänster som iptv och ip-telefoni) till lägre priser

⁸ <http://statistik.pts.se/svensk-telekommarknad/>

än vad en enskild konsument kan köpa. Priset för bredband via gruppanslutningar är ofta betydligt lägre än operatörernas listpriser.⁹

Slutkunderna har vanligen möjlighet att anpassa sina tjänster genom att välja olika tillval som kan beställas direkt av operatören. Däremot kan slutkunden inte själv för egen räkning välja att avsluta de kollektivt avtalade tjänsterna. Även om slutkunden avstår från att använda tjänsterna är denne betalningsskyldig för de avgifter som uppstår med anledning av gruppanslutningen.

En annan nackdel med gruppanslutning är att avtalen oftast har längre löptider (vanligen 3-5 år) än abonnemang som köps av enskilda konsumenter. Slutkunderna är också bundna till en och samma operatör under hela avtalstiden. När avtalet har gått ut är det dock möjligt att konkurrensutsätta tjänsten och välja en annan operatör för gruppanslutning. Ibland kan det även vara möjligt att välja en annan avtalsmodell, exempelvis ett ”öppet nät” där slutkunderna kan välja mellan flera bredbandsleverantörer.

3.5 Sampaketerade tjänster

Sampaketering innebär att flera tjänster säljs tillsammans i ett ”paket”. Begreppet kan avse flera olika typer av tjänstepaket.

3.5.1 Vad menas med sampaketering?

Den vanligaste innebörden av ”sampaketering” är att två eller flera *elektroniska kommunikationstjänster* säljs tillsammans som ett erbjudande. Konsumenten får som regel endast en räkning och ett rabatterat pris jämfört med vad det skulle kosta att köpa de ingående tjänsterna separat. I dag marknadsförs färdigpaketerade tjänster i liten utsträckning på den svenska marknaden. Istället erbjuder operatörerna kunderna att själva kombinera tjänster utifrån sina egna önskemål om t.ex. hastighet för bredband och antalet tv-kanaler. Sådana kombinationer kan dock ändå betraktas som sampaketerade abonnemang om de medför en rabatt och tjänsterna behandlas som en enhet av operatören med avseende på kundtjänst, fakturering osv. I en del länder är det vanligt att operatörer sampaketerar fasta och mobila tjänster (t.ex. kombinationer där både fast bredband och mobil telefoni ingår). Sådana paket är dock ovanliga i Sverige, där det nästan enbart har varit fastnätstjänster som sampaketerats.¹⁰

Tjänstepaket med två tjänster (t.ex. fast telefoni och fast bredband) benämns ofta *double play*, medan erbjudanden med tre tjänster (t.ex. fast telefoni, fast

⁹ PTS (2017). *Prisutvecklingen på telefoni och bredband 2016 – PTS prisrapport 2016*.

¹⁰ Bortsett från mobilabonnemang med både samtal och data, som dock brukar exkluderas från de flesta definitioner av sampaketering.

bredband och tv) kallas *triple play*. I vissa länder är det vanligt med sampaketeringar som innehåller fyra eller t.o.m. fem tjänster, men detta är ovanligt i Sverige.

Sampaketering av abonnemang med musik, video och andra *innehållstjänster* som t.ex. HBO Nordic eller Spotify är i dag vanligare på den svenska marknaden än sampaketering av elektroniska kommunikationstjänster.

3.5.2 För- och nackdelar med sampaketering

Sampaketering kan innebära en lägre total kostnad för kunden. Det kan också upplevas som fördelaktigt att få en enda faktura och en kundtjänst för flera tjänster. Men det kan samtidigt vara krångligt att byta eller säga upp en av de sampaketerade tjänsterna. Därför är formuleringarna i avtalet extra viktiga vid sampaketerade abonnemang. Sampaketering kan även minska överskådligheten och göra det svårare för konsumenten att jämföra olika erbjudanden.

När man väljer en sampaketerad tjänst är det viktigt att undersöka vad det skulle kosta att köpa tjänsterna separat och hur det fungerar om man skulle vilja byta leverantör för en eller fler av tjänsterna. Dessutom kan avtalens löptid vara olika.

3.6 Priser på mobilt bredband

3.6.1 Användarmönster

Under första halvåret 2018 var den genomsnittliga mängden förbrukad data 17,5 Gbyte per månad för ett privat mobilabonnemang på enbart data.¹¹

Enligt PTS individundersökning 2017 har det blivit vanligare med abonnemang på mobilt bredband med större datamängder (>50 Gbyte per månad). Andelen som hade ett abonnemang med 201 Gbyte eller mer var 8 procent, en fördubbling jämfört med 2015. Abonnemang med en datamängd mellan 6 och 20 GByte per månad var dock vanligast (21 procent). Omkring 19 procent av respondenterna visste inte hur mycket data som ingick i deras abonnemang.¹²

3.6.2 Prisutvecklingen 2015-2018

Priserna för svenska abonnemang med mindre än 60 Gbyte har varit i det närmaste oförändrade mellan 2017 och 2018. Abonnemang med 20, 25 och 40 Gbyte har oförändrat pris under perioden 2015-2018. För abonnemang med 3, 5, 10 och 15 Gbyte har lägsta pris legat på samma nivå 2016-2018.

¹¹ Ibid.

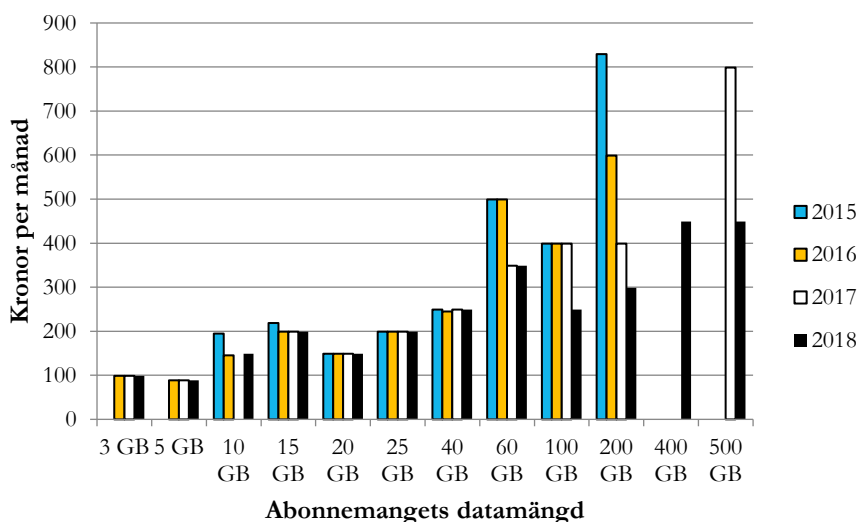
¹² Svenskarnas användning av telefoni och internet. PTS individundersökning 2017.

I vissa abonnemangskategorier var operatörernas prissättning mycket enhetlig. T.ex. fanns det fem 40 Gbyte-abonnemang till priset 249 kronor och fyra 100 Gbyte-abonnemang som kostade 349 kronor. Överlag följer prissättningen mängden data som ingår i abonnemanget. En konsument som ville uppgradera sitt abonnemang från 100 till 200 Gbyte betalade 50-100 kronor extra. Ett abonnemang med dubbelt så stor datamängd kostade alltså inte dubbelt så mycket. Snarare var det så att ju större dataabonnemang man köper desto lägre blev snittpriset per Gbyte.

Det är i huvudsak abonnemang med mycket data som har blivit billigare och där det kommit flera nya erbjudanden sedan 2015. Den största prisminskningen har skett i kategorin 200 Gbyte, där lägsta pris var 829 kronor 2015, 599 kronor 2016, 399 kronor 2017 och 299 kronor 2018. Lägsta priset på 100- och 500 Gbyte-abonnemang minskade dock mest jämfört med 2017. Under 2017 lanserade Tre sitt 500 Gbyte-abonnemang, vilket var det abonnemang på mobilt bredband som hade störst datamängd. Priset på detta abonnemang har sänkts från 799 kr 2017 till 449 kronor 2018. Nytt för 2018 var Tele2:s 400 Gbyte-abonnemang, som även det kostade 449 kronor per månad.

Värt att notera är att ingen av de stora operatörerna erbjöd abonnemang på mobilt bredband med obegränsad datamängd. Flera operatörer hade dock mobilabonnemang på både samtal och data där datamängden var obegränsad, se avsnitt 3.5.3 för mer information.

I Figur 6 nedan redovisas lägsta månadspris för abonnemang med olika datanivåer under perioden 2015-2018.

Figur 6 Prisutveckling för abonnemang på mobilt bredband

Källa: PTS och operatörernas hemsidor, 2018

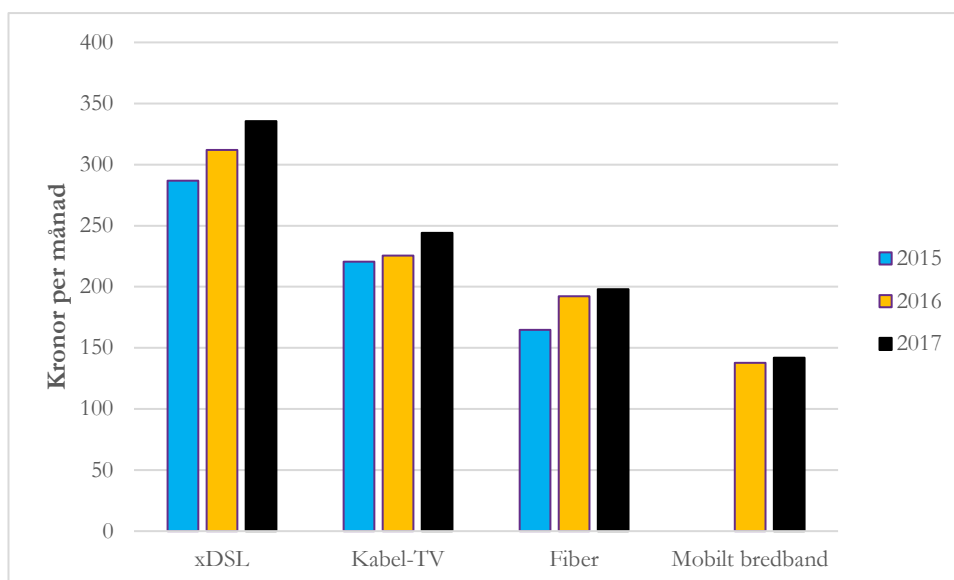
3.6.3 Intäktsutveckling för mobilt och fast bredband

PTS rapport Svensk telekommunikationsmarknad 2017 visar att den genomsnittliga intäkten för ett privat abonnemang på mobilt bredband (dvs. utan samtalstjänst) var 142 kronor per månad under 2017. Detta är en ökning med 4 kronor eller 3 procent jämfört med 2016.

Mellan 2016 och 2017 ökade genomsnittsintäkten från ett privat abonnemang på fast bredband (samtliga accesstekniker¹³) med 2 procent, från 232 till 237 kronor per månad.¹⁴ Genomsnittsintäkten skiljer dock sig avsevärt mellan olika accesstekniker. Fiberabonnemang hade den lägsta genomsnittsintäkten, 198 kronor per månad, under 2017. Detta innebär att snittintäkten ökade med 6 kronor jämfört med 2016. Genomsnittsintäkten för ett abonnemang via kabel-tv-nät uppgick till 244 kronor per månad, vilket var en ökning med 18 kronor. För xDSL-abonnemang uppgick genomsnittsintäkten till 336 kronor per månad, en ökning med 24 kronor jämfört med 2016. Utvecklingen av genomsnittsintäkten från olika typer av bredbandsabonnemang visas i Figur 7.

¹³ Inkluderar fiber, kabel-tv, xDSL, fast radio, satellit och övrig fast bredbandsanslutning.

¹⁴ Intäkterna i detta avsnitt redovisas i löpande priser exklusive moms. Intäkter från eventuella andra tjänster sampaketerade med bredband ingår inte.

Figur 7 Genomsnittlig intäkt från abonnemang på mobilt och fast bredband

Källa: <http://statistik.pts.se/svensk-telekommarknad/>

3.7 Priser på mobila samtals- och datatjänster

3.7.1 Användarmönster

Enligt Svensk telekommarknad första halvåret 2018 ringde privatkunder i genomsnitt 61 mobilsamtal per månad. Genomsnittsanvändaren skickade också 59 sms och 3 mms per månad. Den genomsnittliga mängden förbrukad data per abonnemang och månad för ett mobilabonnemang med både samtal och data uppgick till 6,4 Gbyte för privatpersoner.¹⁵

3.7.2 Prisutveckling 2015-2018

Mobiloperatörerna paketerar sina tjänster utifrån ett liknande koncept med olika datanivåer, från liten dataförbrukning till en storanvändare. Vad som räknas in i dessa begrepp varierar dock mellan operatörerna. Hallon, Telia och Vimla erbjuder abonnemang med upp till 100 Gbyte data, medan Halebop och Comviq har abonnemang med som mest 30 respektive 40 Gbyte per månad. För samtliga operatörer gällde att ju mer mobildata som ingick i abonnemanget desto billigare blev priset per Gbyte.

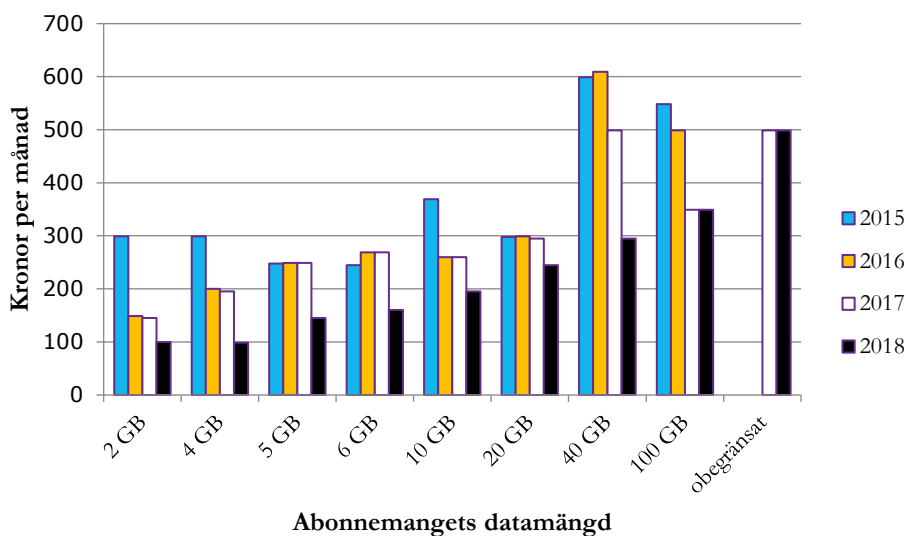
¹⁵ <http://statistik.pts.se/svensk-telekommarknad/>

Sedan 2017 erbjuder vissa operatörer abonnemang utan databegränsning. Tele2, Telenor och Tre var de operatörer som hade denna typ av abonnemang under 2018.

De senaste åren har antalet abonnemang med mycket data har ökat medan abonnemangen med små datamängder blivit färre. Under 2015 fanns det t.ex. bara ett abonnemang med mer än 50 Gbyte medan det fanns åtta abonnemang med datamängder från 60 Gbyte och uppåt 2018. Under 2015 fanns det sju abonnemang med data under 2 Gbyte men dessa hade helt försvunnit från marknaden 2018.¹⁶

I Figur 8 nedan redovisas utvecklingen av lägsta pris på mobila samtals- och dataabonnemang med 2 Gbyte och mer, fördelat på olika datamängder¹⁷. Nivåerna har valts eftersom det finns prisuppgifter för dessa under alla år 2015-2018.

Figur 8 Prisutveckling för abonnemang på mobila samtals- och datatjänster

Källa: PTS och operatörernas hemsidor, 2018

¹⁶ I jämförelsen ingår endast fastprisabonnemang. Det fanns ett fåtal abonnemang med rörliga samtalsavgifter som hade lägre datamängd. Telia hade t.ex. ett 0,2 Gbyte-abonnemang med en samtals taxa på 99 öre per minut och samtal.

¹⁷ De abonnemang som redovisas är i huvudsak de där det funnits jämförbar data under samtliga år 2015-2018. Därutöver redovisas även kategorin obegränsat som funnits som erbjudande sedan 2017.

Lägstapriserna för de aktuella abonnemangen har generellt sett minskat över tid och priserna sjönk i de flesta fall ytterligare 2018. Under 2015 var lägsta pris för 5 Gbyte ca 250 kronor, vilket är samma nivå som lägsta pris för 20 Gbyte år 2018. Det har skett en stor prisminskning mellan 2015 och 2018 för abonnemang med högre datamängd. Lägstapriset för 40 Gbyte har t.ex. minskat från 609 till 295 kronor. För 100 Gbyte har lägstapriset minskat från 548 till 349 kronor under samma period. Jämfört med 2017 var dock lägstapriserna på abonnemang med de allra största datamängderna (100 Gbyte och obegränsad data) oförändrade. Övriga abonnemangskategorier blev billigare under 2018 och störst prisminskning hade abonnemang med 4, 6 och 40 Gbyte data, för vilka lägstapriset sjönk med mer än 40 procent mellan 2017 och 2018.

Fram till 2016 erbjöd operatörernas lågprisvarumärken (Comviq, Halebop, Hallon och Vimla) bara abonnemang med mindre datamängder (upp till 22 Gbyte). Från och med 2017 började vissa av dessa varumärken erbjuda abonnemang med större datamängder, vilket är en förklaring till att lägstapriset minskat i flera kategorier. Bland jämförda abonnemang med datamängder från 2 Gbyte till 100 Gbyte hade antingen Comviq, Hallon eller Vimla det abonnemang med lägst pris. Bland abonnemang med obegränsad data var Tele2:s ”Unlimited” för 499 kronor per månad det abonnemang med lägst pris.

Under 2018 fanns även abonnemang med andra datanivåer än de som presenteras i Figur 8 ovan. Fyra operatörer erbjöd abonnemang med 8 Gbyte data (lägsta pris var 149 kronor), medan tre operatörer erbjöd 15 Gbyte (210 kronor), 30 Gbyte (349 kronor) och 50 Gbyte (299 kronor).

3.7.3 Pris per Gbyte

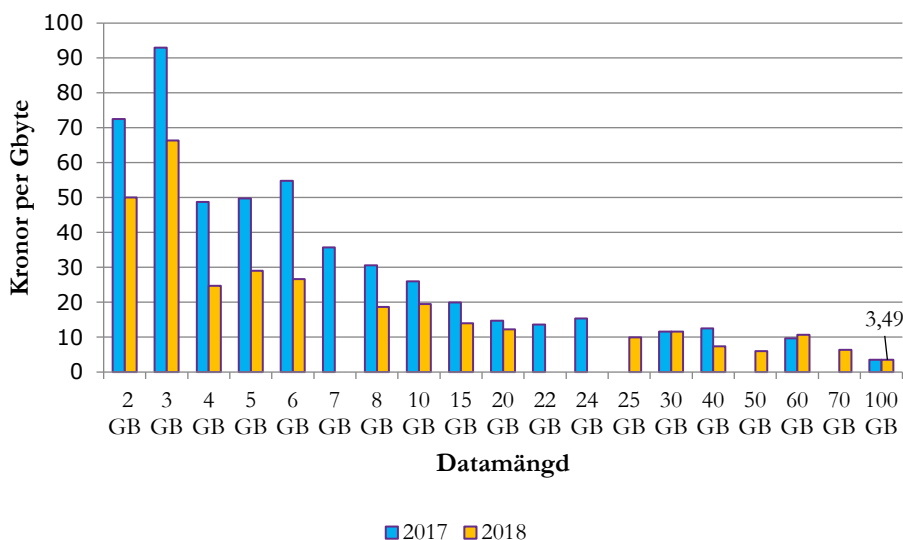
Ett sätt att visa kostnaden för mobildata är att räkna ut snittpriset per Gbyte utifrån operatörernas abonnemangspriser och inkluderad datamängd.¹⁸ Beräkningarna nedan baseras på lägstapris för abonnemang med 2 till 100 Gbyte under 2017 och 2018.

Som tidigare nämnts beror priset per Gbyte på hur mycket data som ingår i abonnemanget. Ju mer data desto lägre blir priset per Gbyte. För abonnemang med 2 Gbyte var snittpriset per Gbyte 50 kronor under 2018, vilket kan jämföras med ca 3,50 kronor per Gbyte för Hallons abonnemang med 100 Gbyte.

¹⁸ Prisstudien baseras på aktuella prislistor i november 2018 för Telia, Tele2, Tre, Telenor, Halebop, Vimla, Comviq och Hallon.

Figur 9 visar svenska mobilabonnemang med 2-100 Gbyte och motsvarande pris per Gbyte.

Figur 9 Pris per Gbyte för abonnemang på mobila samtals- och datatjänster

Källa: PTS och operatörernas hemsidor, 2018.

Hos Tele2 och Telenor går det att lägga till en extra anslutning till ett abonnemang med obegränsad datamängd vilket innebär att ytterligare en användare kan få obegränsad datamängd till lägre månadskostnad än ordinarie pris.

Om datapotten tar slut går det att köpa till extra mobildata. Högsta pris för 1 Gbyte extra data 2018 var 99 kronor medan lägsta pris var 45 kronor. Vissa operatörer erbjöd upp till 20 Gbyte extra data. De större paketen med extra data var förhållandevis dyra och för storförbrukaren var det mer ekonomiskt lönsamt att uppgradera till ett större abonnemang eller byta till en annan operatör. Till exempel kostade 20 Gbyte extra data hos Tre och Telenor 17 kronor per Gbyte, vilket kan jämföras med kostnaden för att köpa en extra Gbyte till Comviqs 20 Gbyte-abonnemang (12 kronor) eller Hallons 25 Gbyte-abonnemang (10 kronor).

3.7.4 Internationell roaming

Sedan 2017 får operatörer, i regel, inte längre debitera en kund några avgifter vid roaming i andra EU-länder utöver priset som kunden betalar hemma i

Sverige. För att garantera en enhetlig tillämpning av de nya reglerna om roaming inom EU antog EU-kommissionen genomförandeförordningen ((EU) 2016/2286)¹⁹ med bestämmelser om bland annat ”policy om normal användning” och ansökan om tilläggsavgifter.

De nya reglerna om roaming innebär att samtal, sms-meddelanden och data (inklusive mms), ska kosta lika mycket att använda inom EU som hemma i Sverige, så länge det rör sig om en ”normal användning”. Det är det som kallas *roam like at home* (RLAH).

Med ”normal användning” menas roaming vid tillfällig vistelse i ett annat EU-land. En operatör får tillämpa en ”policy om normal användning” som innebär att operatören får begränsa exempelvis mängden mobildata som en kund får använda vid roaming, att operatören får kontrollera en kunds hemvist eller granska en kunds användarmönster av mobiltjänster under en viss period. När en operatör tillämpar en ”policy om normal användning” ska det framgå tydligt i avtalet mellan kunden och operatören vilka villkor som är förbundna med den policyn. En ”policy om normal användning” ska även anmälas av operatören till PTS.

Om en kund använder mer data än vad som är tillåtet enligt ”policyn om normal användning” eller roamar under en längre period än vad som anses vara normal användning får operatören ta ut extra avgifter för fortsatt användning. Nivån på dessa extraavgifter bestäms av genomförandeförordningen.

Det andra fallet då en operatör får ta ut extra avgifter från en kund vid roaming är om operatören inte kan få täckning för sina kostnader. En operatör som vill ta ut en sådan tilläggsavgift för roaming måste ansöka om detta hos PTS. Därefter granskar PTS om operatören har rätt att ta ut sådana avgifter enligt genomförandeförordningen.

En operatör kan också erbjuda alternativa taxor utöver RLAH. Det innebär att en kund kan välja att ingå avtal om en alternativ prisplan.

¹⁹ Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/2286 av den 15 december 2016 om tillämpningsföreskrifter för policyer för normal användning och metodik för bedömning av hållbarheten vad gäller avskaffande av tilläggsavgifter för roaming i slutkundsledet och ansökan som inlämnas av roamingleverantörer för denna bedömning

Mer information om de nya reglerna för internationell roaming finns på PTS hemsida.²⁰

3.7.5 Intäktsutveckling för mobilabonnemang

Svensk telekommarknad första halvåret 2018 visar att genomsnittsinkomsten för ett mobilabonnemang var 169 kronor per månad under första halvåret 2018, en ökning med 6 kronor jämfört med ett år tidigare.²¹

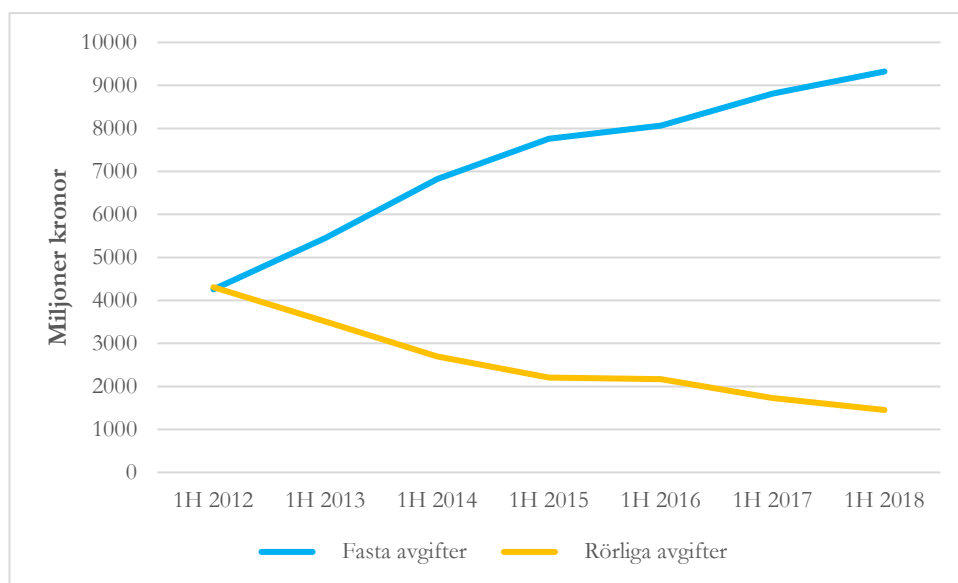
På privatmarknaden ökade mobiloperatörernas intäkter från fasta avgifter med 6 procent, från 8,8 miljarder kronor första halvåret 2017 till 9,3 miljarder kronor första halvåret 2018. Samtidigt minskade intäkterna från rörliga avgifter med 16 procent, från 1,7 miljarder kronor till knappt 1,5 miljarder kronor. Mellan första halvåren 2017 och 2018 steg de fasta avgifternas andel av de totala intäkterna på privatmarknaden från 84 procent till 87 procent.²² Denna utveckling beror på att allt fler konsumenter har abonnemang med ett fast pris för en viss mängd data, samtalsminuter, sms och mms. Mobilabonnemang av denna typ har ersatt äldre abonnemang där kostnaden berodde på hur mycket samtalsminuter, sms, mms och data som konsumenten förbrukade. Intäktsutvecklingen mellan första halvåren 2012 och 2018 visas i Figur 10 nedan.

²⁰ <http://www.pts.se/sv/privat/telefoni/mobil-telefoni/mobiltelefoni-utomlands/>

²¹ <http://statistik.pts.se/svensk-telekommarknad/>

²² Ibid.

Figur 10 Intäkter från privata mobilabonnemang: fasta och rörliga avgifter

Källa: <http://statistik.pts.se/svensk-telekommarknad/>

Bilagor

Bilaga 1 Undersökta tjänsteportaler

Studien i avsnitt 3.2 inkluderar följande tjänsteportaler

Akalla Husby Nätort	FiNet
Allbohus	Forshaga Fibernät
Arvidsjaur stadsnät	Framtidens bredband
Arvika stadsnät	Gironet
Affärsverken Karlshamnporten	Gästabudstaden
Affärsverken Karlskronaporten	Habo Energi
Bjurholm Net	Halmstad stadsnät
Bjäre Kraft	Hammarö stadsnät
BKO (Bodens stadsnät)	Hammarby Sjöstad Via Europa
Bollnäs Energi	Hedmora Energi Stadsnät Zmarket
Borlänge Energi	Hässleholms Stadsnät Via Europa
Bostnet (Bostaden Kommunicera)	IP-Only
Bredband Östra Skaraborg	IT-Norrbottn
Burlövs Portalen	iTux Göteborg
DunderNET	iTux Motala
Falu Stadsnät	iTux Skåne
Fiberstaden	iTux Stockholm
Fibra	iTux Varberg

iTux Villa	OpenBit
iTux Åtvidaberg	Open Universe Västra Götaland
JokkNet IT-Norrbottn	Pajala stadsnät IT-Norrbottn
KalixNet	PiteEnergi
Karlstad Stadsnät	Robertsfors stadsnät
Kristinehamns Portalen	Ronnebyporten
Kungsbacka Bredbandsnät	Sandnet Sandviken Energi
Kungälv Energi	SEOM (Sollentuna Energi och Miljö)
Landskrona Energi	ServaNet
Ljungby Energi	Skellefteå Kraft
Lunet	Sollefteå stadsnät
Lycksele Stadsnät	Sorsele stadsnät
Malå stadsnät	Splitvision Borås stadsnät
Marknet	Sumnet
Mediateknik Kramfors	Sundbyberg stadsnät
MittNät	Svenska Stadsnät Biggnet
MKB Net	Svenska Stadsnät i Karlshamn
Munkfors stadsnät	Svenska Stadsnät i Svalöv
Njudung Energi	Svenska Stadsnät i Örskelljunga
Nybro Energi	SÅAB (Stadsnät i Åmål)
Nordmaling Stadsnät Prisma	Telge nät
Norsjö kommun	

Tranås Energi

Umeå Energi Umenet

Uppcom

Urbano Växjö

Utsikt Bredband

Vannet

Vansbro Fiber

Varberg Energi

Vellingeportalen

Via Europa

ViNet (Vindeln stadsnät)

WetterNet

Wexnet

Ystad Energi

Zmarket

Zmarket Östersundshem

Älvsbyn stadsnät

Telia Öppen Fiber

Öppna Stadsnät

Öresundskraft

Östhammar Open Net

Övik Energi

Litteratur

PTS (2017). *Prisutvecklingen på telefoni och bredband 2016 – PTS prisrapport 2016.*

PTS (2018). *Svensk telekommarknad 2017.*

PTS (2018). *Svensk telekommarknad första halvåret 2018.*

PTS (2018). *Svenskarnas användning av telefoni och internet. PTS individundersökning 2017.*

Regeringskansliet (2016). *Sverige helt uppkopplat 2025 - en bredbandsstrategi.*